

POSUDEK

oponentky na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Marta Hrabcová

Téma práce: Protidrogová prevence romské mládeže

Autorka, Marta Hrabcová, se ve své bakalářské práci zaměřuje na problematiku substanciální závislosti a prevence jejího vzniku u populace romských dětí a dospívajících. Riziko rozvoje tohoto syndromu je, jak autorka uvádí, u romské mladé populace z vícera důvodů výrazně vyšší než u dospívajících z majoritní společnosti. Zvolené téma bakalářské práce má jednoznačně vysokou společenskou závažnost i aktuálnost.

Bakalářská práce je strukturována do tří celků. V teoretické části, v romezí čtyř hlavních kapitol, autorka postupně popisuje historické souvislosti usazování Romů na českém území; tématem druhé kapitoly je fenomén sociálního vyloučení a popis specifických faktorů, které se na něm v dané populaci typicky podílejí. Následující dvě kapitoly se zaměřují na problematiku sociálních patologií a závislosti u tohoto etnika, zejména ve skupině dětí a dospívajících. Druhá část práce je věnována výsledkům kvalitativního výzkumu. Poslední kapitola pak představuje souhrn zjištěných poznatků, na jejichž základě autorka nastiňuje zásady, potenciální možnosti i limity preventivní práce s romskou mládeží a s jejich rodinami.

Předložená bakalářská práce má dobrou odbornou úroveň. Autorka přistupuje ke zpracování zvoleného tématu v poměrně širokém historicko-sociálním kontextu, rozhodně se však nejedná o pouhý povrchní nástin reálií a převzatých poznatků. Je nesporné, že se v tématu dobře orientuje; čerpá z imponujícího množství tuzemské literatury, ale také ze své praxe z pražského nízkoprahového centra, zacíleného na práci se sociálně znevýhodněnými romskými dětmi a dospívajícími. Zvolené téma je zpracováno uceleně, s velkou citlivostí, text práce má vynikající gramatickou i stylistickou úroveň. Autorka umí pracovat s informačními zdroji tvořivým způsobem a přiměřenou formou prezentuje také vlastní názory k sledované problematice. Na několika místech textu poukazuje na to, že sledovanými rizikovými jevy a sociální vyloučeností nejsou ohroženi všichni mladí Romové. (Pozn. oponentky: platí i opak – k podobně ohroženým skupinám lze počítat i tzv. „bílou“ populaci dospívajících pocházejících z rodin s nejnižším socioekonomickým statusem.)

Výzkumná část prezentuje kvalitativně vyhodnocené poznatky získané metodou rozhovoru u romských dospívajících, kteří tvoří klientelu NZDM v Praze 3 (N=12). Vzhledem ke způsobu sběru dat autorka upozorňuje na jejich potenciálně sníženou validitu (zejm. na efekt sociální desirability). Nálezy aplikuje v další kapitole na oblast prevence. Formuluje zde určité návrhy, jakým způsobem a na základě jakých zásad (s ohledem na specifické sociální potřeby i na společensky významné hodnoty z hlediska dané minority i majoritní populace) by se prevence u této skupiny obyvatelstva měla provádět. V této souvislosti např. poukazuje na význam přijatelných pozitivních mužských identifikačních vzorů pro osobnostní rozvoj dospívajících chlapců. Námětem k případné diskusi může být zvolený způsob kvalitativního vyhodnocování, jenž by možná bývalo stálo za to obohatit i o detailnější analýzu argumentace, implicitních hodnot a naznačených významů (např. s využitím prvků diskurzivní analýzy). Také tyto poznatky by se mohly stát cenným materiálem pro další zefektivnění preventivního úsilí.

Předložená bakalářská práce jednoznačně splňuje všechny předepsané požadavky, autorka se ve zvolené problematice dobře orientuje, téma zpracovává na vysoké odborné úrovni, pečlivě, s velkou citlivostí a s ohledem na jeho kontextuální složitost. Vzhledem k výše uvedenému navrhuje oponentka její výsledné hodnocení známkou:

„výborně“

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.